

A man wearing a plaid shirt, waders, a cap, and sunglasses is fishing in a lake. He is holding a fishing rod. In the background, there is a red cabin with a white roof and a chimney, surrounded by trees. The scene is set in a natural, wooded area.

KOUVOLOLA

Vammaisneuvosto 17.1.2023

Oppivelvollisuus

Oppivelvollisuus alkaa perusopetuksessa

- ✓ Oppivelvollisuus alkaa sinä vuonna, jona lapsi täyttää seitsemän vuotta.
- ✓ Pidentetty oppivelvollisuus tarkoittaa oppivelvollisuuden alkamista vuotta säädettyä aiemmin. Opetussuunnitelman perusteiden mukaan pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin kuuluvat vaikeasti vammaiset lapset.
- ✓ Pidentetyn oppivelvollisuuden piirissä olevilla oppivelvollisuus alkaa 6-vuotiaana esiopetuksella.

Laajennettu oppivelvollisuus 1.8.2021

- ✓ Uuden laajemman oppivelvollisuuden mukaan kaikki suorittavat toisen asteen tutkinnon.
- ✓ Oppivelvollisuus jatkuu 18 ikävuoteen.
- ✓ Velvoite hakea toisen asteen opintoihin koskee peruskoulunsa päättäviä yhdeksäsluokkalaisia nuoria.
- ✓ Soveltuvien opiskelupaikkojen riittävydessä ja tukitoimien järjestämisessä esiintyvien haasteiden vuoksi riski syrjintään on suuri.

Laajennetun oppivelvollisuuden suorittaminen

- ✓ Lukio (Kuusankoski ja Kouvola)
- ✓ Toisen asteen ammatillinen koulutus, tutkintotavoitteinen (Eduko)
- ✓ TUVA –koulutus (Eduko ja Kiipulan erityisammattioppilaitos)
- ✓ TELMA –koulutus (Kiipulan erityisammattioppilaitos)
- ✓ Kansanopistot (Valkealan opisto ja Kymenlaakson opisto)

Lukio

- ✓ Lukioon hakeutuminen yhteishaussa tai jatkuvassa haussa ja harkinnanvaraisessa valinnassa.
- ✓ **Harkinnanvarainen valinta lukioon**
  - ✓ Ainoastaan siinä tapauksessa, että
    - peruskoulun päättötodistusta ei ole
    - peruskoulu on suoritettu ulkomailla
    - yksilöllistetty oppimäärä sekä äidinkielessä että matematiikassa.
- ✓ Muista syistä lukio ei käytä harkinnanvaraista valintaa.

Toisen asteen ammatillinen koulutus

- ✓ hakeutuminen koulutukseen yhteishaussa, jatkuvassa haussa tai harkinnanvaraisessa valinnassa.
- ✓ **Harkinnanvarainen valinta ammatillisessa koulutuksessa**
  - kaikkiin ammatillisiin tutkintoihin voi hakea harkinnanvaraisen valinnan kautta.
  - syynä voi olla oppimisvaikeudet
  - sosiaaliset syyt edellyttävät sitä
  - peruskoulun päättötodistus puuttuu
  - ulkomainen todistus
  - riittämätön suomen kielen taito
  - yksilöllistetty oppimäärä sekä äidinkielessä että matematiikassa

TUVA –koulutus 1.8.2022 alkaen

- ✓ hakeutuminen koulutukseen yhteishaussa ja jatkuvassa haussa ympäri vuoden.
- ✓ tutkintoon valmentava koulutus
- ✓ laajuus 38 viikkoa ja suoritus aika maksimissaan 1 vuosi.
- ✓ TUVA-koulutuksen yleisenä tavoitteena on saavuttaa sellaiset opiskeluvalmiudet, joiden avulla opiskelija voi hakeutua lukiokoulutukseen tai ammatilliseen koulutukseen ja suoriutua näistä opinnoista.
- ✓ Opiskeluvalmiuksilla voidaan tarkoittaa esimerkiksi opiskelu/tutkintokielen osaamista, soveltuvia opiskelutaitoja sekä elämänhallinnan taitoja.

TUVA –koulutus vaativa erityinen tuki

Vaativa erityinen tuki

- ✓ laaja-alainen erityisen tuen tarve
- ✓ vaikeat oppimisvaikeudet
- ✓ vaikea vamma tai sairaus
- ✓ Opetus järjestetään ammatillisissa erityisoppilaitoksissa.
- ✓ Tukimuodot suunnitellaan yhteistyössä mahdollisten kuntoutustahojen kanssa.

TELMA –koulutus – työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus

- ✓ Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus on tarkoitettu eniten erityistä ja laajaa tukea tarvitseville henkilöille, jotka näin voivat saada henkilökohtaisten tavoitteiden tai valmiuksien mukaista opetusta ja ohjausta
- ✓ Koulutuksen tavoitteena ei pääsääntöisesti ole ammatilliseen koulutukseen siirtyminen.
- ✓ Opiskelijan jatko-opintosuunnitelmaan voi kuitenkin sisältyä esimerkiksi ammatillisten perustutkintojen yksittäisten tutkinnon osien tai ammattitaitovaatimusten suorittaminen.

TELMA –koulutus – työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus

- ✓ Koulutus toteutetaan kokonaisuudessaan erityisopetuksena.
- ✓ Sen avulla turvataan henkilökohtaisiin edellytyksiin perustuva oppiminen, itsensä kehittäminen ja ihmisenä kasvaminen.
- ✓ Erityisopetukseen liitetään tarvittaessa muita tukitoimia ja kuntoutusta yhteistyössä opiskelijan lähiverkoston ja kuntoutuspalveluiden tuottajien kanssa.
- ✓ Koulutus on osa kokonaiskuntoutusta, jota toteutetaan yhteistyössä moniammatillisesti ja monialaisesti eri tahojen kanssa.

TELMA -koulutus

TELMA-koulutuksen laajuus on 60 osaamispistettä ja koulutus kestää 1-3 vuotta opiskelijan yksilöllisen suunnitelman mukaan.

- TELMA-koulutuksen tavoitteena on, että opiskelija selviytyy jokapäiväisessä elämässä mahdollisimman itsenäisesti,
- kehittää omatoimisuuttaan,
- tutustuu työelämään ja löytää itselleen sopivan muodon osallistua siihen sekä
- kehittää työhön ja ammattiin suuntautunutta toimintakykyään erilaisissa ympäristöissä.
- Jokaisen opiskelijan opinnot TELMA-koulutuksessa suunnitellaan yksilöllisesti opiskelijan henkilökohtaisten tavoitteiden ja valmiuksien mukaan. Koulutuksen alussa tehdään alkukartoitus, jonka pohjalta suunnitellaan yksilöllinen opintopolku.

Opintojen suunnitteluun osallistuvat opettajan, opiskelijan ja alaikäisen huoltajan lisäksi opiskelijan opintojen ja kuntoutuksen kannalta keskeiset ammattilaiset. Yhdessä sovitut tavoitteet, koulutuksen toteutus ja tukitoimet kirjataan opiskelijan henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan.

Haku TELMA –koulutukseen Opintopolussa

- www.opintopolku.fi
- TELMA-koulutukseen haetaan vaativan erityisen tuen haussa.

Kansanopistovuosi oppivelvollisille

Kansanopistojen oppivelvollisille tarkoitettu koulutus sopii erityisesti nuorille, jotka

- haluavat parantaa perustaitoja ja opiskeluvalmiuksia menestyäkseen toisen asteen opinnoissa
- kaipaavat tukea opiskelumotivaation löytämiseen
- haluavat selkiyttää tulevaisuuden suunnitelmiaan
- löytävät kansanopistoista itseä kiinnostavia suuntautumisopintoja
- tarvitsevat tukea elämänhallintavalmiuksien ja arjen taitojen vahvistamisessa
- hyötyvät yhteisöllisyydestä, henkilökohtaisesta ohjauksesta sekä ohjatusta asumisesta
- ovat keskeyttäneet ammatillisen koulutuksen tai lukion

Kansaopistovuoteen haku Opintopolussa yhteishaussa

- Koulutuksen osaamiskokonaisuudet ja niiden vähimmäisopintopistemäärät:
- Arjen taidot ja elämänhallinta (vähintään 4 op)
- Opiskelu-, itsetuntemus- ja työelämätaidot (vähintään 4 op)
- Vuorovaikutus- ja viestintätaidot (vähintään 4 op)
- Matemaattiset perustaidot ja ongelmanratkaisutaidot (vähintään 4 op)
- Aktiivinen kansalaisuus (vähintään 4 op)
- Opiskelu- ja urasuunnittelutaidot (vähintään 4 op)
- Valinnaiset suuntautumisopinnot (max 29 op)
- Kansanopistojen oppivelvollisuuskoulutuksen sisällöistä suuri osa on suuntautumisopintoja (29 op), joita nuori voi valita oman mielenkiintonsa mukaan. Kansanopistojen tarjonta vaihtelee opistoittain.

Oppivelvollisuuden keskeyttäminen

Oppivelvollisella on oikeus keskeyttää oppivelvollisuuden suorittaminen määräajaksi:

- 1) oppivelvollisuuden suorittamisen estävän pitkäaikaisen sairauden tai vamman vuoksi;
- 2) sairausvakuutuslain ([1224/2004](#)) mukaisen raskaus- tai vanhempainrahan saamisen ajaksi; ([14.1.2022/56](#))
- 3) vähintään kuukauden kestävän tilapäisen ulkomailla oleskelun ajaksi, jos oppivelvollinen osallistuu oppivelvollisuuden suorittamista vastaavaan koulutukseen ulkomailla tai hänen muutoin voidaan katsoa suorittavan oppivelvollisuutta ulkomailla oleskelun aikana;
- 4) oppivelvollisuuden suorittamisen estävän elämäntilanteeseen liittyvän muun painavan syyn vuoksi.
- **Oppivelvollisella on oikeus keskeyttää oppivelvollisuuden suorittaminen toistaiseksi, jos oppivelvollisuuden suorittamisen estävä sairaus tai vamma on luonteeltaan pysyvä.**

Oppivelvollisuuden keskeyttäminen määräajaksi

- ✓ Opiskelija on edelleen koulutuksenjärjestäjän kirjoilla
- ✓ Ohjataan kuntoutumista tukevaan palveluun
- ✓ Tavoitteena paluu takaisin jatkamaan opintoja

Oppivelvollisuuden keskeyttäminen toistaiseksi

- ✓ Vammaisten päivätoiminta ei ole oppivelvollisuuslain mukaista oppivelvollisuuskoulusta, joten opiskelijaa ei voi ohjata päivätoimintaan suorittamaan oppivelvollisuuttaan.
- ✓ Jos oppivelvollisuuden suorittaminen on keskeytetty oppivelvollisuuslain 7 §:n mukaisesti, oppivelvollisuusikäinen henkilö voi osallistua päivätoimintaan.

Tuleeko koulutuksen järjestäjän ottaa vastaan osoitettu oppivelvollinen?

- ✓ Koulutuksen järjestäjän, jolle on myönnetty TUVA-koulutuksen tai TELMA-koulutuksen järjestämislupa taikka joka järjestää TUVA-koulutusta aiemman VALMA-järjestämisluvan perusteella, tulee ottaa opiskelijaksi sille osoitettu oppivelvollinen.
- ✓ Oppivelvollista ja hänen huoltajaansa tai muuta laillista edustajaansa sekä koulutuksen järjestäjää, jonka opiskelijaksi oppivelvollinen ollaan osoittamassa, on kuitenkin kuultava ennen asian ratkaisemista.

Tuleeko koulutuksen järjestäjän ottaa vastaan osoitettu oppivelvollinen?

- ✓ Opiskelupaikka osoitetaan lähtökohtaisesti lähimmästä soveltuvasta oppilaitoksesta, kulkuyhteydet huomioiden.
- ✓ Osoitettava oppilaitos voi sijaita myös toisen kunnan alueella. Kunnat käyttävät opiskelupaikkoja osoittaessa tapauskohtaista harkintaa ja valmistelevat opiskelupaikan osoittamista yhdessä koulutuksen järjestäjien kanssa.
- ✓ Viime kädessä kunta voi myös osoittaa opiskelijan sellaiselle koulutuksen järjestäjälle, jolla ei ole vapaita opiskelupaikkoja tarjolla. Tällöinkin koulutuksen järjestäjällä on lain mukaan velvollisuus ottaa koulutukseen osoitettu oppivelvollinen vastaan. Oppivelvollisuuslain mukaan koulutuksen järjestäjän tulee mahdollistaa opintojen aloittaminen mahdollisimman pian.

Miten vaativaan erityiseen tukeen oikeutettujen ja oppivelvollisten ja erityisesti TELMA –koulutuksen opiskelupaikkojen riittävyys turvataan.

- ✓ Jokaiselle oppivelvolliselle tulee löytyä opiskelupaikka, joko vapaan hakeutumisoikeuden tai viime sijassa opiskelupaikan osoittamisen kautta.
- ✓ Vaativaan erityiseen tukeen oikeutettujen oppivelvollisten ja erityisesti TELMA-koulutuksen opiskelupaikkojen riittävydessä on ollut ongelmia kevään 2021 yhteishaussa. Opetus- ja kulttuuriministeriö on selvittänyt tilannetta yhteistyössä ammatillisten erityisoppilaitosten kanssa. Tilannetta seurataan ja ongelmiin puututaan tarvittaessa ohjeistuksen, lisäsuoritepäätöksellä myönnettävän lisärahoituksen tai lainmuutosten kautta.
- ✓ Ammatillisten erityisoppilaitosten ja vaativan erityisen tuen rajatun järjestämistehtävän saaneiden koulutuksen järjestäjien tulee varata yhteishaussa riittävä määrä aloituspaikkoja alueen vaativaan erityiseen tukeen oikeutettujen oppivelvollisten opiskelumahdollisuuksien varmistamiseksi.

Kouvolan tilanne

- ✓ Eduko
- ✓ Lukiot
- ✓ Kiipula
- ✓ Valkealan opisto
- ✓ Kymenlaakson opisto

KIITOS!